

TARGET PBD

MODUL PENTAKSIRAN BILIK DARJAH

PRINSIP PERAKAUNAN

Hooi Lai Wan

TINGKATAN

4
KSSM



PEMBELAJARAN DIGITAL

- ⚡ Info
- ⚡ Video
- ⚡ Pentaksiran Akhir Tahun
- ⚡ POT



PEMERKASAAN PBD & SPM

- ⚡ Nota Ekspres
Kod QR
- ⚡ Modul PBD
 - ▶ Praktis Topikal
 - ▶ KBAT & i-THINK
- ⚡ Modul SPM
 - ▶ Ujian Topikal
 - ▶ Pentaksiran Akhir Tahun
- ⚡ Jawapan
Kod QR

TARGET

PBD

MODUL PENTAKSIRAN BILIK DARJAH

TINGKATAN

4

KSSM

PRINSIP PERAKAUNAN

Hooi Lai Wan



Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd. (89120-H)

PENERBITAN PELANGI SDN. BHD. (89120-H)

Ibu Pejabat:

66, Jalan Pingai, Taman Pelangi,
80400 Johor Bahru, Johor Darul Takzim, Malaysia.
Tel: 07-331 6288
E-mel: pelangi@pelangibooks.com

Pejabat Jualan:

Lot 8, Jalan P10/10, Kawasan Perusahaan Bangi,
Bandar Baru Bangi, 43650 Bangi, Selangor Darul Ehsan, Malaysia.
Tel: 03-8922 3993
Pertanyaan: customerservice@pelangibooks.com

© **Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd. 2025**

An ISO 9001:2015 QMS certified company

*Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran, atau ditukarkan dalam apa-apa bentuk atau dengan alat apa jua pun, sama ada dengan cara elektronik, sawat, gambar, rakaman, atau sebagainya, tanpa kebenaran daripada **Penerbitan Pelangi Sdn. Bhd.** terlebih dahulu.*

ISBN: 978-629-470-995-9

Cetakan Pertama 2025

KANDUNGAN

MODUL PBD

1 – 114

MODUL 1 Pengenalan kepada Perakaunan 1

- 1.1 Perakaunan, Subbidang Perakaunan, Kerjaya dan Badan Profesional  1
- 1.2 Sejarah Perakaunan dan Perkembangannya 7
- 1.3 Penyata Kewangan 8
- 1.4 Andaian, Prinsip dan Batasan dalam Perakaunan  11
- 1.5 Entiti Perniagaan   13

MODUL 2 Klasifikasi Akaun dan Persamaan Perakaunan 15

- 2.1 Komponen Penyata Pendapatan dan Penyata Kedudukan Kewangan  15
- 2.2 Item Setiap Komponen Penyata Pendapatan dan Penyata Kedudukan Kewangan  16
- 2.3 Persamaan Perakaunan  20
- 2.4 Catatan Kontra dan Carta Akaun  24

MODUL 3 Dokumen Perniagaan sebagai Sumber Maklumat 26

- 3.1 Dokumen Perniagaan    26
- 3.2 Dokumen Sumber   29
- 3.3 Dokumen Bukan Sumber  33

MODUL 4 Buku Catatan Pertama 34

- 4.1 Buku Catatan Pertama  34
- 4.2 Jurnal Am  35
- 4.3 Jurnal Khas  37
- 4.4 Buku Tunai 41
- 4.5 Buku Tunai Runcit   42

MODUL 5 Lejar 49

- 5.1 Lejar  49
- 5.2 Sistem Catatan Bergu   52
- 5.3 Akaun Kawalan   59

MODUL 6 Imbangan Duga 64

- 6.1 Imbangan Duga    64
- 6.2 Hubungan antara Imbangan Duga, Inventori Akhir dan Penyata Kewangan   73

MODUL 7 Penyata Kewangan Milikan Tunggal tanpa Pelarasan 78

- 7.1 Akaun Perdagangan dan Untung Rugi   78
- 7.2 Penyata Kedudukan Kewangan  81
- 7.3 Penutupan Akaun Hasil, Akaun Belanja dan Akaun Inventori pada Akhir Tempoh Kewangan   83

MODUL 8 **Pelarasan pada Tarikh Imbangan dan Penyediaan Penyata Kewangan Milikan Tunggal** 85

- 8.1** Perakaunan Asas Tunai dan Perakaunan Asas Akruan serta Jenis-jenis Pelarasan 85

- 8.2** Pelarasan Akaun Nominal   87
- 8.3** Hutang Lapuk, Hutang Lapuk Terpulih dan Peruntukan Hutang Ragu   90
- 8.4** Susut Nilai dan Susut Nilai Terkumpul 96
- 8.5** Pelupusan Aset Bukan Semasa secara Tunai  103
- 8.6** Imbangan Duga Terselaras  106
- 8.7** Penyata Kewangan dengan Pelarasan   107

MODUL 9 **Pembetulan Kesilapan** 109

- 9.1** Pembetulan Kesilapan   109
- 9.2** Penyata Kewangan selepas Pembetulan Kesilapan  114

MODUL SPM 115 - 171

- ▷ Ujian 1
- ▷ Ujian 2
- ▷ Ujian 3
- ▷ Ujian 4
- ▷ Pentaksiran Akhir Tahun
- ▷ ePentaksiran Akhir Tahun 

▶▶▶ JAWAPAN

<https://plus.pelangibooks.com/Resources/TargetPBD/PPerakaunanT4/Jawapan.pdf>



Pengenalan kepada Perakaunan



Nota Ekspres
Modul 1

1.1 Perakaunan, Subbidang Perakaunan, Kerjaya dan Badan Profesional

Buku Teks ms. 2 – 23

1. Isi tempat kosong dengan menggunakan perkataan yang sesuai. TP 2

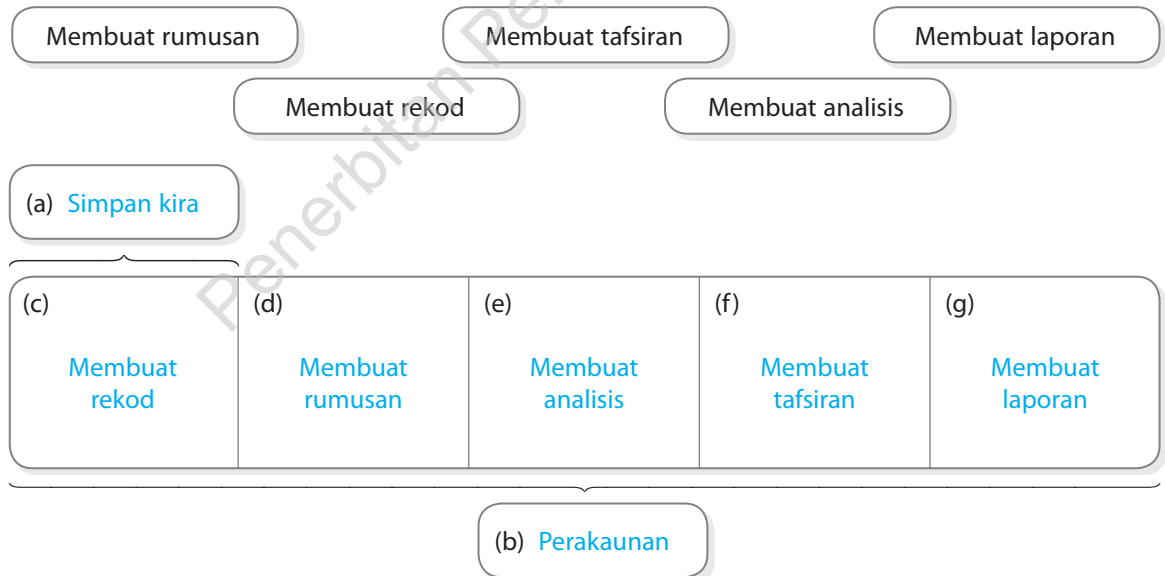
SP
1.1.1

Perakaunan merupakan perekodan (a) urus niaga kewangan yang berlaku dalam organisasi perniagaan dan bukan perniagaan secara (b) sistematik termasuk prestasi perniagaan, kedudukan kewangan, perancangan dan analisis kewangan.

Perakaunan melibatkan aktiviti (c) mengumpul, menyusun, (d) menyimpan, (e) merekod, melapor, (f) menganalisis, mentafsir, merancang, (g) menilai dan merumus.

2. Berdasarkan kefahaman anda tentang simpan kira dan perakaunan, lengkapkan rajah di bawah untuk membandingkan fungsi simpan kira dan perakaunan. TP 4

SP
1.1.2



3. Apakah yang dimaksudkan dengan kitaran perakaunan? TP 2

SP
1.1.3

Kitaran perakaunan merupakan tatacara penyediaan rekod perakaunan.

Klasifikasi Akaun dan Persamaan Perakaunan



Nota Ekspres
Modul 2

2.1 Komponen Penyata Pendapatan dan Penyata Kedudukan Kewangan

Buku Teks ms. 36 – 39

1. Lengkapkan jadual di bawah berdasarkan akaun-akaun yang berikut.

TP 1

TP 4

SP
2.1.1
2.1.2

Kenderaan

Ambilan

Alat tulis

Inventori akhir

Komisen diterima

Kadar bayaran

Inventori awal

Diskaun diberi

Sewa

Pulangan belian

Faedah diterima

Modal awal

Bank

Pinjaman

Gaji

Angkutan masuk

Belanja am

Akaun Belum Bayar

Jualan

Akaun Belum Terima

Angkutan keluar

Pulangan jualan

Faedah pinjaman

Bangunan

Tunai

Penyata Kewangan	Komponen	Akaun
Akaun Perdagangan	Jualan Bersih	Jualan, Pulangan jualan
	Kos Jualan	Inventori awal, Pulangan belian, Angkutan masuk
Akaun Untung Rugi	Hasil	Komisen diterima, Faedah diterima
	Belanja	Kadar bayaran, Diskaun diberi, Sewa, Gaji, Belanja am, Angkutan keluar, Faedah pinjaman
Penyata Kedudukan Kewangan	Aset Bukan Semasa	Kenderaan, Bangunan
	Aset Semasa	Alat tulis, Inventori akhir, Bank, Akaun Belum Terima, Tunai
	Liabiliti Bukan Semasa	Pinjaman
	Liabiliti Semasa	Akaun Belum Bayar
	Ekuiti Pemilik	Ambilan, Modal awal



2.2

Item Setiap Komponen Penyata Pendapatan dan Penyata Kedudukan Kewangan

Buku Teks ms. 40 – 46

2. Lengkapkan jadual di bawah.

TP 2

SP
2.2.1

Item	Definisi	Jenis
Hasil	Pendapatan perniagaan yang dijana sama ada melalui operasi perniagaan atau bukan operasi perniagaan.	• Hasil operasi • Hasil bukan operasi
Belanja	Perbelanjaan yang dibayar oleh perniagaan dalam menjalankan operasi perniagaan.	• Belanja operasi • Belanja bukan operasi
Aset	Harta yang dimiliki oleh perniagaan untuk menjalankan perniagaan.	• Aset Semasa • Aset Bukan Semasa
Liabiliti	Hutang perniagaan kepada pihak luar.	• Liabiliti Semasa • Liabiliti Bukan Semasa
Ekuiti Pemilik	Hutang perniagaan terhadap pemilik atau tuntutan pemilik terhadap aset perniagaan.	• Modal awal • Ambilan • Untung bersih/Rugi bersih



3. Kenal pasti sama ada item berikut ialah aset, liabiliti, ekuiti pemilik, hasil atau belanja dengan menandakan (✓) pada kolom yang berkenaan.

	Aset	Liabiliti	Ekuiti Pemilik	Hasil	Belanja
(a) Premis perniagaan	✓				
(b) Pinjaman daripada Bank Jayadiri		✓			
(c) Bayaran bil internet pejabat					✓
(d) Modal yang dilaburkan dalam perniagaan			✓		
(e) Ambilan tunai untuk kegunaan peribadi			✓		
(f) Hutang oleh pelanggan	✓				
(g) Van digunakan untuk urusan perniagaan	✓				
(h) Penerimaan wang daripada pelanggan				✓	
(i) Bayaran sewa pejabat					✓
(j) Ambilan barang niaga untuk kegunaan keluarga			✓		
(k) Pinjaman kepada pemandu van pejabat	✓				
(l) Membeli alat tulis pejabat					✓
(m) Bil elektrik belum bayar		✓			
(n) Komisen belum terima	✓				
(o) Pembayaran faedah atas overdraf bank					✓
(p) Hutang kepada pembekal		✓			
(q) Pelaburan tambahan oleh pemilik			✓		
(r) Komputer persendirian dibawa masuk untuk kegunaan pejabat			✓		
(s) Penerimaan sewa				✓	
(t) Overdraf bank		✓			

VIDEO



Aset, Liabiliti,
Ekuiti Pemilik



4. Urus niaga berikut adalah berkaitan dengan perniagaan Virnala, seorang penjual kain batik. Bagi setiap urus niaga, tandakan (✓) di lajur-lajur yang berkenaan.

SP
2.2.3
2.2.5

TP 3

	Butir	Belanja Operasi	Belanja Bukan Operasi	Hasil Operasi	Hasil Bukan Operasi
(a)	Penerimaan wang daripada pelanggan			✓	
(b)	Faedah atas pinjaman		✓		
(c)	Belanja memperluaskan kedai		✓		
(d)	Membeli bahan pembungkusan	✓			
(e)	Bayaran membaiki komputer	✓			
(f)	Penerimaan komisen			✓	
(g)	Membeli pelbagai kain batik untuk jualan	✓			
(h)	Menerima tunai kerana jualan van lama				✓



Perniagaan yang berorientasikan barang ialah perniagaan yang menjual barang niaga. Perniagaan yang berorientasikan perkhidmatan pula merupakan perniagaan yang kegiatan utamanya ialah memberikan perkhidmatan kepada pelanggan. Sifat perniagaan yang berbeza menyebabkan hasil dan belanja perniagaan yang berorientasikan barang dan perkhidmatan turut berbeza.

5. Berdasarkan pernyataan di atas, lengkapkan jadual berikut dengan membezakan item hasil operasi, hasil bukan operasi, belanja operasi dan belanja bukan operasi antara dua perniagaan di bawah.

SP
2.2.6

TP 4

		Kedai Perabot Chin	Klinik Pergigian Utama
Hasil	Hasil operasi	Jualan perabot kepada pelanggan	- Bayaran perkhidmatan untuk mencabut gigi - Bayaran untuk mencuci gigi
	Hasil bukan operasi	- Faedah simpanan tetap - Jualan aset bukan semasa	- Jualan berus gigi - Komisen jualan produk pembersihan gigi
Belanja	Belanja operasi	- Belian perabot - Bayaran gaji pekerja	- Pembelian bahan penampalan gigi - Bayaran gaji pekerja
	Belanja bukan operasi	- Rugi atas pelupusan aset bukan semasa - Faedah atas pinjaman	- Belanja susut nilai perabot - Faedah atas overdraf bank

(Terima jawapan lain yang munasabah)



6. Jawab soalan berdasarkan situasi yang diberikan.

SP
2.2.9
2.2.12

Kes 1

Apex Komputer merupakan kedai yang menjual pelbagai jenis komputer dan perisian komputer. Pemilik telah membeli 20 unit komputer baharu dari pembekalnya. Dua daripada komputer yang baharu tersebut telah digunakan dalam kedai untuk urusan harian. Kerani akaun telah mencatatkan 18 unit komputer baharu sebagai Aset Semasa dan 2 unit komputer sebagai Aset Bukan Semasa perniagaan.

- (a) Adakah catatan kerani akaun tersebut betul? Terangkan sebab kerani akaun membuat catatan sedemikian.

Catatan kerani akaun adalah betul. Ini adalah kerana perniagaan tersebut adalah perniagaan yang menjual komputer, maka komputer merupakan inventori barang niaga kepada Apex Komputer. Jadi 18 unit komputer baharu tersebut merupakan Aset Semasa. Dua unit komputer yang digunakan dalam urusan harian perniagaan pula tidak digunakan sebagai barang niaga, maka harus dicatatkan sebagai Aset Bukan Semasa perniagaan.

Kes 2

Encik Muruga, pemilik Sweet Bakery, telah membeli 3 unit komputer dari Apex Komputer. Dua unit komputer telah digunakan di dalam kedai, manakala satu unit komputer telah dibawa balik rumah untuk kegunaan keluarga.

- (b) Berapakah unit komputer akan dicatatkan sebagai aset oleh Sweet Bakery?

2 unit

- (c) Komputer yang dicatatkan sebagai aset tersebut merupakan Aset Semasa atau Aset Bukan Semasa? Mengapa?

Dua unit komputer tersebut harus dicatatkan sebagai Aset Bukan Semasa kerana ia tidak dijual kepada pelanggan tetapi digunakan untuk urusan harian perniagaan.

Kes 3

Kerani akaun Syarikat Mudah Beli perlu mencatatkan pinjaman berikut dalam buku perakaunan syarikat.

Pinjaman dari	Tempoh Matang Pinjaman
Bank ABC	30 Nov 2026
Bank XYZ	30 Nov 2030

Tempoh perakaunan Syarikat Mudah Beli berakhir 31 Disember setiap tahun.

- (d) Pinjaman yang manakah akan dikategorikan sebagai Liabiliti Semasa bagi tahun kewangan berakhir 31 Disember 2025? Mengapa?

Pada akhir tahun 31 Disember 2025, pinjaman dari Bank ABC akan dikategorikan sebagai Liabiliti Semasa kerana pinjaman tersebut harus dijelaskan dalam tempoh kurang daripada 12 bulan.

2.3 Persamaan Perakaunan

Buku Teks ms. 47 – 54

7. Lengkapkan persamaan perakaunan berikut:

TP 1

SP
2.3.1
2.3.4

(a) Aset = Liabiliti + Ekuiti Pemilik

(b) Aset = Liabiliti + Modal + Hasil – Belanja

(c) Aset = Liabiliti + Modal + Untung/Rugi bersih

8. Pada 1 Jun 2025, Puan Norliah telah melabur tunai berjumlah RM15 000 untuk perniagaannya. Urus niaga pada bulan Jun 2025 adalah seperti berikut:

TP 3

SP
2.3.2
2.3.3

2025

- Jun 4 Membeli kenderaan berharga RM8 000 dengan bayaran tunai RM3 000 dan bakinya dengan pinjaman bank.
8 Belian barang niaga berjumlah RM2 000 secara tunai.
17 Mengeluarkan barang niaga bernilai RM100 untuk kegunaan peribadi.
20 Membeli peralatan berharga RM500 secara tunai.
28 Belian barang niaga secara kredit RM700 daripada Pembekal Zazali.

Anda dikehendaki merekodkan urus niaga di atas dengan format persamaan perakaunan tanpa hasil dan belanja. Kemudian menghitung nilai aset, liabiliti dan ekuiti pemilik pada 30 Jun 2025.

Tarikh	Aset				Liabiliti + Ekuiti Pemilik		
	Kenderaan	Tunai	Inventori	Peralatan	Pinjaman	Modal	Akaun Belum Bayar
2025	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Jun 1		15 000				15 000	
4	8 000	(3 000)			5 000		
8		(2 000)	2 000				
17			(100)			(100)	
20		(500)		500			
28			700				700
	8 000	9 500	2 600	500	5 000	14 900	700
	20 600				20 600		

Aset = RM20 600

Liabiliti = RM5 000 + RM700 = RM5 700

Ekuiti Pemilik = RM14 900

9. Maklumat berikut menunjukkan urus niaga perniagaan Chee Siong dalam bulan Januari 2025. TP 3

2025

- Jan. 1 Memulakan perniagaan dengan tunai RM30 000 sebagai modal.
 3 Membeliengkapan kedai RM4 750 secara kredit.
 4 Membeli barang RM1 700 dengan tunai.
 7 Membeli van RM15 000 secara kredit.
 15 Memindah tunai RM20 000 ke dalam akaun bank.
 22 Membayar cek RM3 000 kepada Akaun Belum Bayar lengkapan kedai yang telah dibeli pada 3 Januari.
 25 Menjual sebuah lengkapan kedai berkos RM180 kepada Kedai Roslan secara kredit.
 30 Membeli barang RM2 750 secara kredit.

Anda dikehendaki melengkapkan jadual persamaan berikut untuk menunjukkan kesan urus niaga pada bulan Januari 2025.

Tarikh	Aset						Liabiliti	Ekuiti Pemilik
	Tunai	Bank	Lengkapan	Van	Inventori	Akaun Belum Terima	Akaun Belum Bayar	Modal
2025	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Jan. 1	30 000							30 000
3			4 750				4 750	
4	(1 700)				1 700			
7				15 000			15 000	
15	(20 000)	20 000						
22		(3 000)					(4 750)	1 750
25			(180)			180		
30					2 750		2 750	
Baki	8 300	17 000	4 570	15 000	4 450	180	17 750	31 750
	49 500						49 500	

VIDEO



Persamaan
Perakaunan



10. Maklumat berikut dipetik daripada buku Syarikat Suraya pada 30 Jun 2025.

TP 4

TP 5

SP
2.3.5
2.3.6

Penyata Kedudukan Kewangan pada 30 Jun 2025

	RM		RM
Premis	20 000	Modal	30 000
Perabot	4 740	Akaun Belum Bayar	1 720
Inventori	3 380	Overdraf Bank	1 780
Akaun Belum Terima	3 550	Belanja Belum Bayar	140
Tunai	1 970		
	<u>33 640</u>		<u>33 640</u>

Urus niaga berikut berlaku pada sepanjang bulan Julai 2025.

- Jul. 1 Pemilik memasukkan van peribadinya yang bernilai RM12 000 untuk kegunaan jurujualnya.
 3 Membayar belanja belum bayar dengan tunai.
 4 Belian barang niaga secara kredit RM2 300.
 8 Isteri pemilik telah mengambil barang RM150 untuk kegunaan keluarga.
 13 Seorang pelanggan telah membayar cek RM560 untuk menjelaskan hutangnya RM600 dengan penuh. Cek dibankkan.
 18 Membayar Akaun Belum Bayar dengan cek RM2 000 dan menerima diskaun RM250.
 20 Menerima sekeping cek bernilai RM2 500 daripada Akaun Belum Terima.
 24 Salmi memulangkan barang niaga bernilai RM300 kerana rosak.
 26 Menjual perabot lama yang mempunyai nilai buku RM540 pada harga RM400. Hasil jualan dibankkan.
 29 Menerima pinjaman sebanyak RM30 000. 5% daripada pinjaman tersebut digunakan untuk membayar gaji pekerja. Bakinya digunakan untuk membeli sebuah kenderaan terpakai.
 30 Membayar kadar bayaran RM480 dengan cek.

Anda dikehendaki menyediakan:

- (a) Jadual persamaan perakaunan untuk menunjukkan kesan setiap urus niaga ke atas aset, liabiliti, dan ekuiti pemilik.

Tarikh	Premis	Perabot	Inventori	Akaun Belum Terima	Kenderaan	Tunai	Bank	Akaun Belum Bayar	Belanja Belum Bayar	Pinjaman	Modal
2025	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM	RM
Jul. 1											

- (b) Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Julai 2025.



11. Maklumat berikut diperoleh dari Syarikat William Berhad pada 31 Disember 20X0.

SP
2.3.7

	RM
Kenderaan	22 000
Angkutan Masuk	550
Ambilan	1 160
Akaun Belum Terima	5 680
Akaun Belum Bayar	2 340
Lekapan	5 000
Inventori, 1 Januari 20X0	2 590
Belian	25 080
Tunai	1 070
Jualan	57 600
Pulangan Jualan	180
Gaji	3 150
Sewa Dibayar	3 200
Pulangan Belian	150
Insurans	800
Bank	10 350
Belanja Am	2 200
Diskaun Diberi	450
Diskaun Diterima	450
Modal	22 920

Inventori akhir dinilai pada RM2 870.

Anda dikehendaki menyediakan:

- Akaun Perdagangan dan Untung Rugi bagi tahun berakhir 31 Disember 20X0.
- Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 20X0.
- Apakah kesan ambilan terhadap persamaan perakaunan?

Ambilan akan menyebabkan aset dan ekuiti pemilik perniagaan berkurangan.

2.4 Catatan Kontra dan Carta Akaun

12. Menjelaskan maksud Catatan Kontra.

SP
2.4.1 Catatan Kontra ialah catatan yang mengurangkan baki akaun yang berkaitan dengannya.

13. Padankan Catatan Kontra dengan Akaun Induk. Tunjukkan kesan Catatan Kontra terhadap Akaun Induk dalam bentuk angka.

SP
2.4.2
2.4.3

Akaun Induk	Catatan Kontra	Kesan Catatan Kontra terhadap Akaun Induk
Akaun Premis RM200 000	Peruntukan Hutang Ragu RM320	Baki Akaun Belum Terima: RM5 180
Akaun Belum Terima RM5 500	Pulangan Masuk RM400	Baki Jualan: RM44 600
Akaun Modal RM50 000	Susut Nilai Berkumpulan Premis RM20 000	Baki Akaun Premis: RM180 000
Akaun Jualan RM45 000	Ambilan RM1 000	Baki Akaun Modal: RM49 000
Akaun Belian RM26 500	Pulangan Keluar RM650	Baki Belian: RM25 850

14. Berdasarkan jawapan anda dalam Soalan 13, apakah kesan terhadap akaun sekiranya Catatan Kontra tidak dilakukan?

SP
2.4.4 Jika Catatan Kontra tidak dilakukan, nilai akaun induk akan terlebih nyata.



15. Apakah yang dimaksudkan oleh Carta Akaun?

TP 2

SP
2.4.5

Carta Akaun merupakan satu senarai nama akaun-akaun dalam Lejar Am yang digunakan oleh perniagaan. Carta Akaun disusun mengikut nombor atau huruf abjad mengikut kesesuaian perniagaan untuk tujuan perekodan dalam sistem perekodan berkomputer.

16. Senaraikan fungsi Carta Akaun dalam perisian perakaunan.

TP 2

SP
2.4.6

- Digunakan bagi memudahkan pengeposan urus niaga ke lejar secara konsisten.
- Berfungsi sebagai tapak dalam sistem perakaunan yang digunakan untuk mencatat nama akaun, menambah akaun, menukar nama dan memberi maklumat tambahan kepada akaun.
- Digunakan supaya perisian komputer dapat mengenal pasti akaun.

17. Maklumat berikut menunjukkan akaun-akaun lejar bagi Perniagaan Hebat.

TP 3

SP
2.4.7

Pinjaman	Tunai	Premis	Modal	Gaji
Sewa Diterima	Hutang Ragu	Akaun Belum Terima	Simpanan Tetap	Kenderaan
Gaji Belum Bayar	Ambilan	Komisen Diterima	Akaun Belum Bayar	Jualan
Inventori	Belian	Kadar Bayaran	Promosi	Pulangan Belian

Bina satu carta akaun bagi perniagaan tersebut.

Kod item	Nama akaun
1101	Premis
1102	Kenderaan
1103	Simpanan Tetap
1201	Tunai
1202	Inventori
1203	Akaun Belum Terima
2101	Pinjaman
2102	Akaun Belum Bayar
2103	Gajii Belum Bayar
3001	Modal
4001	Jualan
4002	Sewa Diterima
4003	Komisen Diterima

Kod item	Nama akaun
5001	Belian
5002	Hutang Ragu
5003	Belanja Promosi
5004	Kadar Bayaran
5005	Gaji
6001	Ambilan
6002	Pulangan Belian

(Terima jawapan lain yang munasabah)

Dokumen Perniagaan sebagai Sumber Maklumat



Nota Ekspres
Modul 3

3.1 Dokumen Perniagaan

Buku Teks ms. 68 – 70

1. Lengkapkan ayat yang berikut dengan perkataan yang sesuai.

TP 1

SP

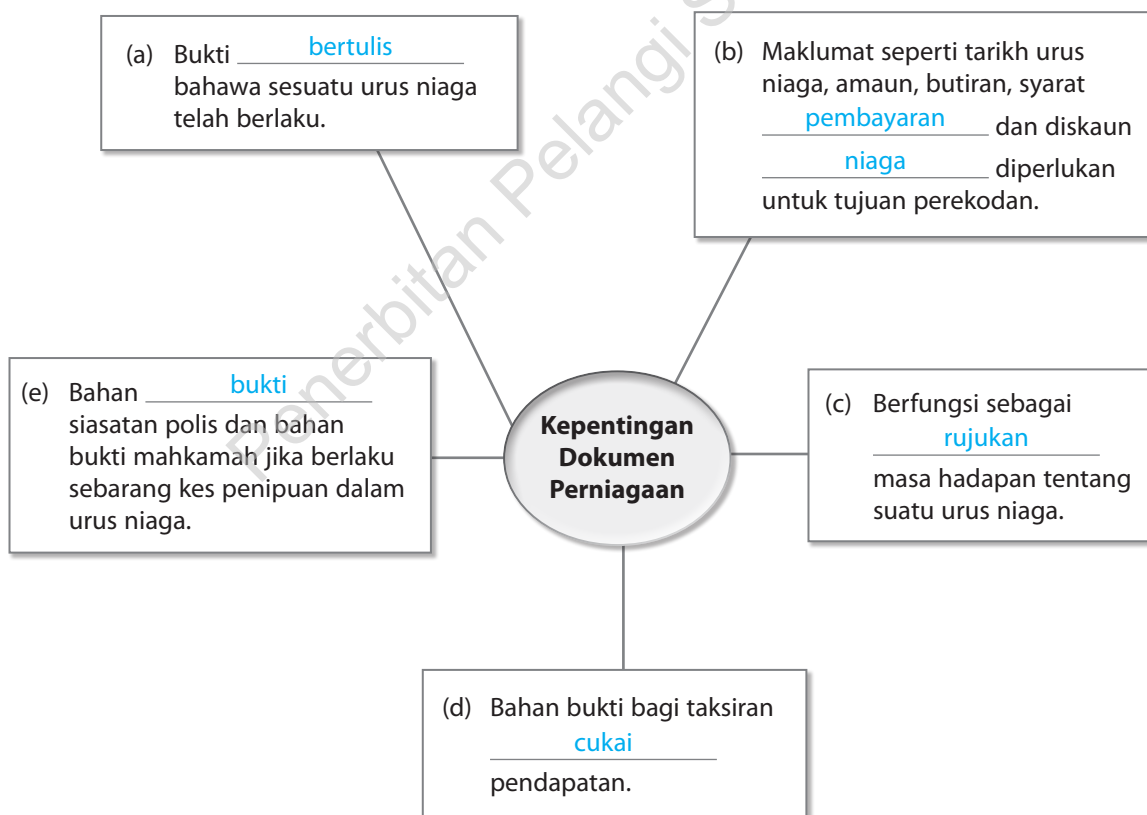
3.1.1 Dokumen perniagaan merupakan dokumen bertulis urus niaga yang digunakan sebagai alat komunikasi antara penjual dengan pembeli. Ia merupakan satu-satunya bukti bertulis yang menunjukkan sesuatu urus niaga telah berlaku antara dua pihak.

2. Lengkapkan peta i-THINK berikut dengan perkataan yang sesuai.

TP 1

SP

3.1.1



Buku Catatan Pertama



Nota Ekspres
Modul 4

4.1 Buku Catatan Pertama

Buku Teks ms. 96

1. Menjelaskan maksud Buku Catatan Pertama.

TP 2

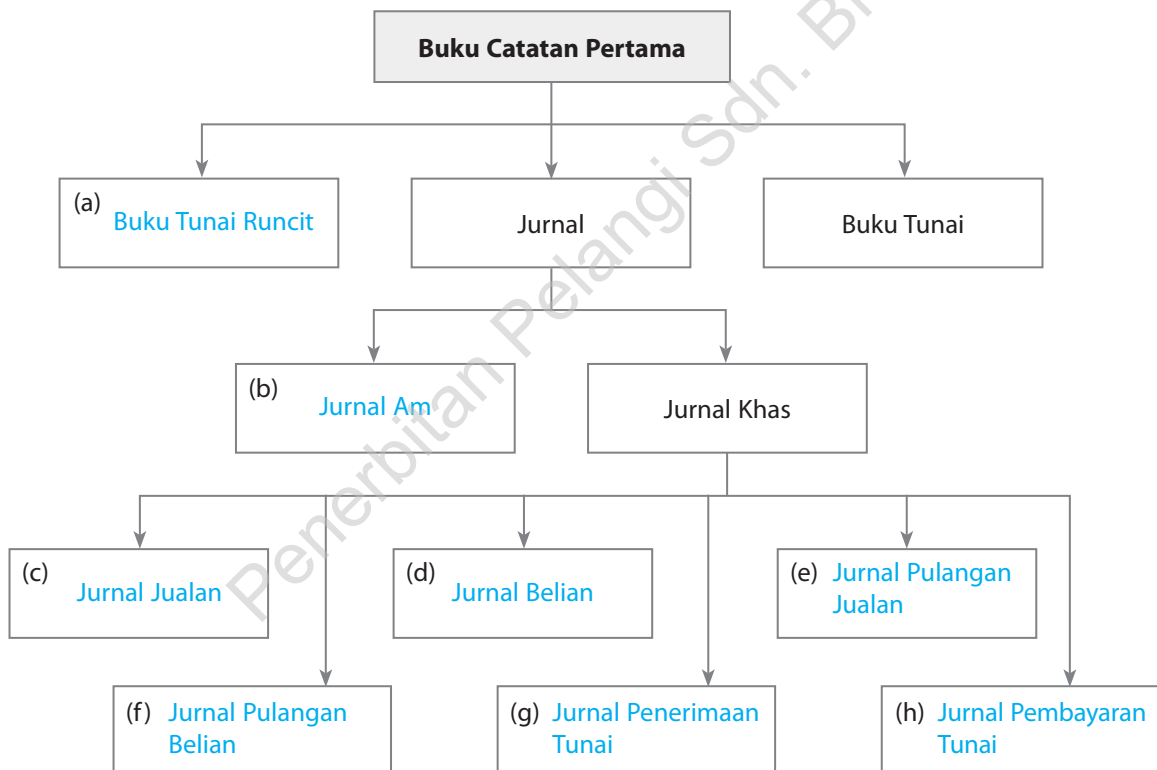
SP
4.1.1

Buku Catatan Pertama ialah buku catatan asal yang merekodkan segala urus niaga perniagaan.

2. Lengkapkan jadual di bawah.

TP 2

SP
4.1.2



3. Apakah kegunaan Buku Catatan Pertama?

SP
4.1.3

Buku Catatan Pertama dapat digunakan untuk meminimumkan kesilapan dan kesalahan yang berlaku dalam proses perakaunan.

Lejar



Nota Ekspres
Modul 5

5.1 Lejar

Buku Teks ms. 150 – 151

1. Apakah tujuan menyediakan lejar?

TP 2

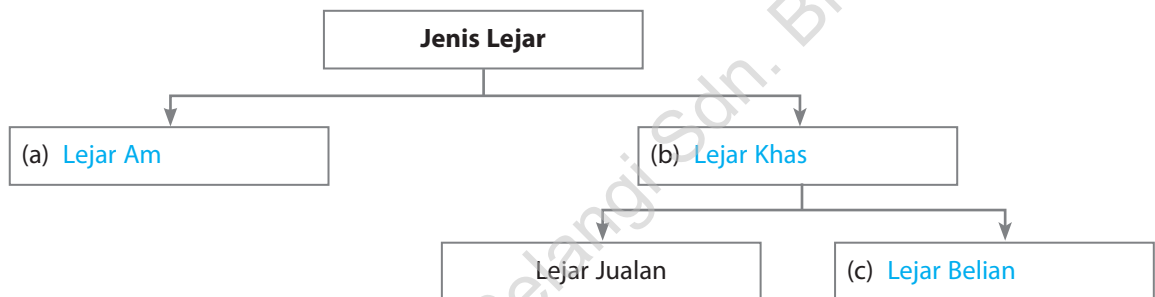
SP
5.1.1

Lejar digunakan untuk merekod semua urus niaga perniagaan.

PPT

2. Lengkapkan peta pokok di bawah.

TP 1



3. Lengkapkan jadual di bawah.

TP 4

Aspek Perbandingan		Lejar Am	Lejar Khas
Aspek persamaan	Kegunaan	Digunakan untuk merekod urus niaga perniagaan.	
	Cara perekodan	(a) Perekodan menggunakan Sistem Catatan Bergu.	
Aspek perbezaan	Fungsi	(b) Merekod semua akaun kecuali Akaun Belum Terima dan Akaun Belum Bayar.	Merekod semua urus niaga barang niaga secara kredit.
	Contoh Akaun dalam lejar	Akaun Aset, Akaun Liabiliti, Akaun Hasil, Akaun Belanja, Akaun Modal	(c) Akaun Belum Terima, Akaun Belum Bayar

Imbangan Duga



Nota Ekspres
Modul 6

6.1 Imbangan Duga

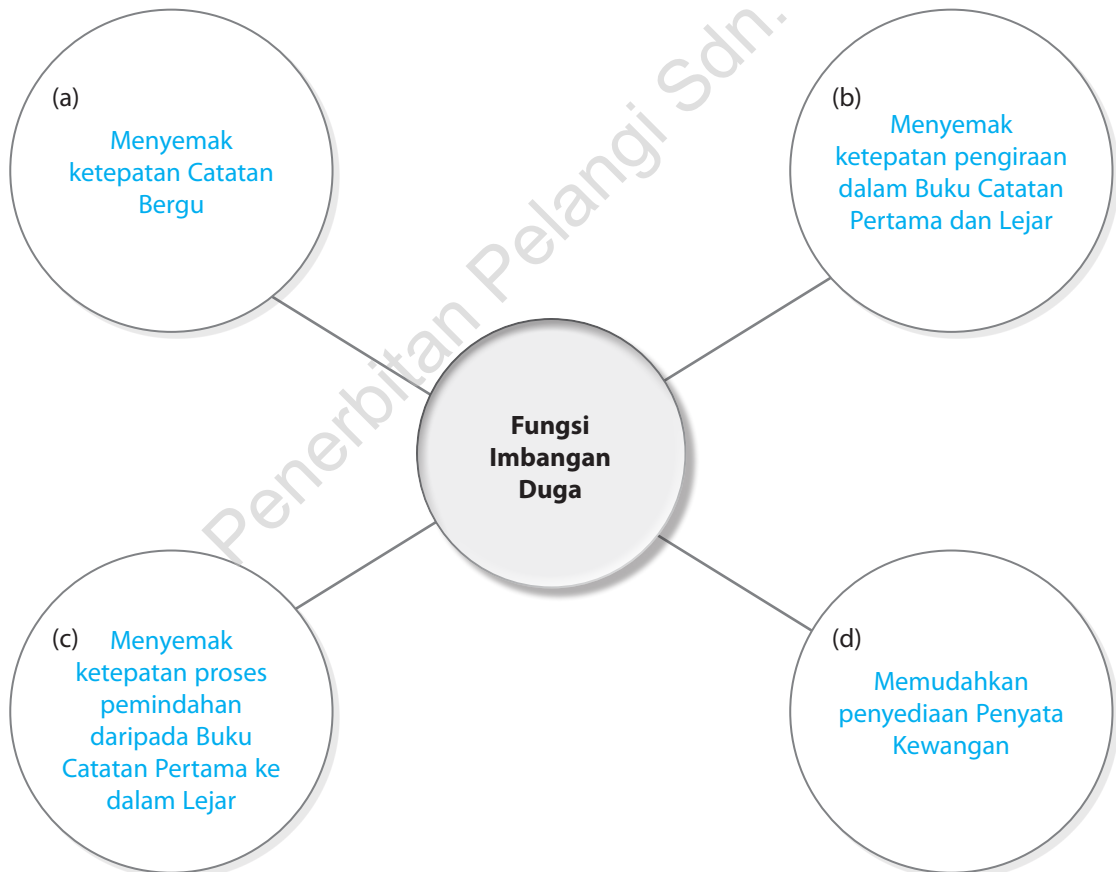
Buku Teks ms. 186 – 203

1. Apakah Imbangan Duga?

SP
6.1.1 Imbangan Duga merupakan senarai baki debit dan baki kredit yang diambil daripada akaun-akaun lejar pada suatu tarikh tertentu.

Id + PPT

2. Lengkapkan rajah i-THINK berikut untuk menunjukkan fungsi Imbangan Duga. **i-THINK** Peta Buih **TP 1**



Fungsi
Imbangan Duga

Penyata Kewangan Milikan Tunggal tanpa Pelarasan



Nota Ekspres
Modul 7

7.1 Akaun Perdagangan dan Untung Rugi

Buku Teks ms. 224 – 231

1. Terangkan tujuan penyediaan Penyata Kewangan berikut:

TP 1

SP
7.1.1

(a) Akaun Perdagangan

Akaun Perdagangan disediakan untuk mengetahui untung atau rugi kasar. Ia digunakan untuk mengetahui sama ada aktiviti perniagaan mendapat keuntungan atau kerugian tanpa mengambil kira belanja dan hasil yang lain.

(b) Akaun Untung Rugi

Akaun Untung Rugi disediakan untuk mengetahui sama ada sesebuah perniagaan mendapat untung atau rugi bersih setelah mengambil kira semua hasil dan belanja.

2. Lengkapkan rumus pengiraan berikut:

SP
7.1.2

(a) $\text{Untung/Rugi Kasar} = \text{Jualan Bersih} - \text{Kos Jualan}$

(b) $\text{Jualan Bersih} = \text{Jualan} - \text{Pulangan Jualan}$

(c) $\text{Belian Bersih} = \text{Belian} - \text{Pulangan Belian}$

(d) $\text{Kos Jualan} = \text{Inventori Awal} + \text{Kos Belian} - \text{Inventori Akhir}$

(e) $\text{Kos Belian} = \text{Belian Bersih} + \text{Belanja Belian}$

Pelarasan pada Tarikh Imbangan dan Penyediaan Penyata Kewangan Milikan Tunggal



Nota Ekspres
Modul 8

8.1

Perakaunan Asas Tunai dan Perakaunan Asas Akruan serta Jenis-jenis Pelarasan

Buku Teks ms. 250 – 251

1. Lengkapkan jadual berikut.

TP 4

SP
8.1.1

Butiran	Asas Tunai	Asas Akruan
Hasil	Direkodkan apabila tunai diterima	(a) Direkodkan dalam tempoh diperoleh
Belanja	(b) Direkodkan apabila pembayaran tunai dilakukan	(c) Direkodkan dalam tempoh dibelanjakan
Hasil Belum Terima	Tidak terlibat	(d) Diiktirafkan sebagai hasil
Hasil Belum Terperoleh	(e) Tidak terlibat	(f) Tidak diiktirafkan sebagai hasil
Belanja Prabayar	(g) Tidak terlibat	(h) Tidak diiktirafkan sebagai belanja
Belanja Belum Bayar	(i) Tidak terlibat	(j) Diiktirafkan sebagai belanja
Untung	(k) Hasil diterima tolak belanja dibayar	Hasil sebenar tolak belanja sebenar

eP+ PPT

2. Berdasarkan jawapan anda di Soalan 1, menerangkan pengertian perakaunan asas tunai dan perakaunan asas akruan.

SP
8.1.1

Perakaunan asas tunai ialah perakaunan yang mengiktiraf dan merekodkan sesuatu urusan niaga dan peristiwa apabila tunai telah diterima dan dibayar dalam tempoh perakaunan tersebut. Perakaunan asas akruan merupakan perakaunan yang mengiktiraf sesuatu urusan niaga dan peristiwa apabila perkara tersebut berlaku dan direkodkan dalam rekod perakaunan berdasarkan tempoh urusan niaga tersebut berlaku.

Pembetulan Kesilapan



Nota Ekspres
Modul 9

9.1 Akaun Perdagangan dan Untung Rugi

Buku Teks ms. 286 – 295

1. (a) Lengkapkan jadual di bawah dengan menandakan (✓) atau (X) pada kolom yang berkenaan. **TP 2**

SP
9.1.1

	Kesilapan Ketara	Kesilapan Tidak Ketara
Imbangan Duga seimbang?	X	✓
Kesilapan mudah dikesan?	✓	X

- (b) Berdasarkan jawapan anda di (a), terangkan maksud Kesilapan Ketara dan Kesilapan Tidak Ketara. Kesilapan Ketara ialah kesilapan yang akan menyebabkan Imbangan Duga tidak seimbang dan kesilapan mudah dikesan. Kesilapan Tidak Ketara tidak akan memberikan kesan kepada keseimbangan Imbangan Duga, maka kesilapannya sukar dikesan.

2. Dengan menggunakan peta i-THINK yang sesuai, tunjukkan:

TP 1

SP
9.1.2

- (a) Kesilapan Ketara.



MODUL SPM

UJIAN

SKOP

HALAMAN

UJIAN 1

Modul 1 – Modul 3

116

UJIAN 2

Modul 4 – Modul 5

125

UJIAN 3

Modul 6 – Modul 7

137

UJIAN 4

Modul 8 – Modul 9

149

PENTAKSIRAN AKHIR TAHUN

160

ePENTAKSIRAN AKHIR TAHUN

<https://qr.pelangibooks.com/?u=ux86IISI>



*Jangan lupa Pelangi Online Test (POT)
untuk latihan ekstra!*



<https://qr.pelangibooks.com/?u=POTPP4>

Enrolment key: 7eVk%sWQ



KERTAS 1

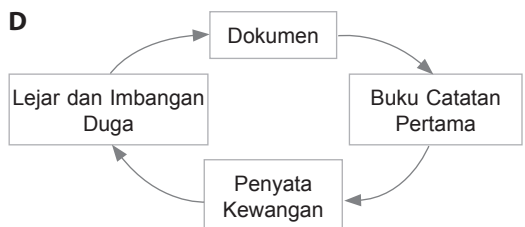
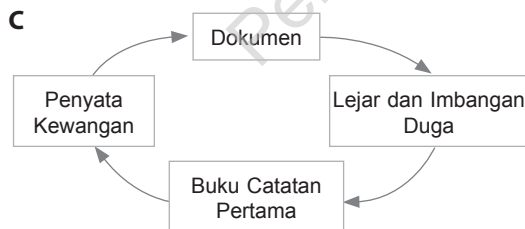
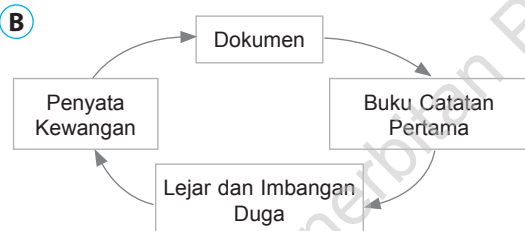
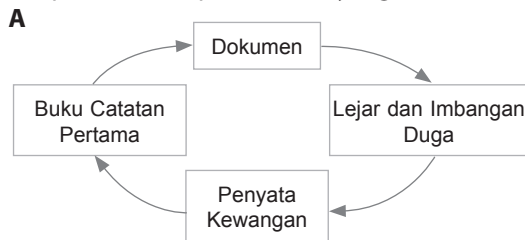
1. Simpan kira adalah proses

MODUL 1
Buku Teks
ms. 2

- A menyediakan maklumat kewangan sesuatu perniagaan
- B merekodkan urus niaga dalam dua akaun yang berbeza
- C** merekod urus niaga perniagaan berasaskan sistem catatan bergu
- D mengelas, mentafsir, melapor dan menganalisis maklumat kewangan

2. Rajah manakah merupakan sebahagian daripada kitaran perakaunan yang betul?

MODUL 1
Buku Teks
ms. 3



3. Pernyataan di bawah berkaitan subbidang perakaunan.

MODUL 1
Buku Teks
ms. 5

Kerja-kerja pemeriksaan kesahihan dan keadilan Penyata Kewangan sesuatu perniagaan dilakukan untuk mengesan perbuatan yang tidak amanah.

Apakah subbidang tersebut?

- A Percukaian
- B** Pengauditan
- C Perakaunan Kewangan
- D Perakaunan Pengurusan

4. Pernyataan manakah merujuk kepada kod etika profesion perakaunan?

MODUL 1
Buku Teks
ms. 8

- I Melakukan tugas-tugas lain
 - II Mematuhi piawaian teknikal
 - III Mengamalkan sifat berat sebelah
 - IV Menunjukkan tingkah laku yang profesional
- A I dan III C II dan III
B I dan IV **D** II dan IV

5. Dengan ciptaan X dan Y di Mesir pada tahun 400 S.M., kaedah menyimpan rekod diperbaiki. Apakah X dan Y ?

MODUL 1
Buku Teks
ms. 11

- I Kain
 - II Calamus
 - III Papyrus
 - IV Kepingan tanah liat
- A I dan II **C** II dan III
B I dan III D II dan IV

6. Antara berikut, yang manakah merupakan komponen Penyata Kewangan?

MODUL 1
Buku Teks
ms. 13

- I Akaun Perdagangan
 - II Akaun Untung Rugi
 - III Penyata Mengira Modal
 - IV Penyata Aliran Tunai
- A** I dan II C II dan III
B I dan IV D III dan IV

7. Maklumat berikut merujuk kepada perniagaan milik Puan Belinda.

MODUL 1
Buku Teks
ms. 21

Puan Belinda telah merekodkan ambilan barang niaga untuk kegunaan keluarganya sebagai ambilan.

Apakah prinsip perakaunan yang telah diamalkan oleh Puan Belinda?

KERTAS 2

1. Maklumat dalam Penyata Kewangan harus bebas daripada kesilapan dan boleh dibandingkan antara tempoh perakaunan.
Nyatakan **dua** ciri kualitatif penyata kewangan berkenaan. [2 markah]

2. Lengkapkan jadual berikut:

	Peringkat dalam Kitaran Perakaunan	Keterangan
(a)	Dokumen	Bukti tertulis bagi sesuatu urusan niaga
(b)	Lejar	Pindahan dari Buku Catatan Pertama

[2 markah]

3. Kedai Kasut Bala membeli perabot bernilai RM20 000 pada tahun 2021. Susut nilai perabot dikira pada kadar 20% setahun mengikut baki berkurangan.

Dalam Penyata Kedudukan Kewangan pada 31 Disember 2023, perabot direkodkan pada harga asal walaupun nilainya telah berkurang.

Nyatakan prinsip perakaunan yang diamalkan oleh Kedai Kasut Bala.

[2 markah]

4. Nyatakan sumber modal bagi jenis milikan perniagaan berikut:

	Jenis Milikan	Sumber Modal
(a)	Milikan Tunggal	Simpanan pemilik perniagaan
(b)	Koperasi	Penerimaan fi masuk anggota dan jualan syer

[2 markah]

5. Apakah kesan urusan niaga berikut kepada persamaan perakaunan?

Membayar cek RM1 850 untuk menjelaskan hutang sebanyak RM2 000.

[2 markah]

6. Maklumat berikut diambil daripada buku perakaunan Bermuda Enterprise pada 1 Mei 20X0.

	RM		RM
Perabot	7 870	Modal	51 270
Inventori Barang Niaga	21 260	Untung Bersih	4 350
Akaun Belum Terima	14 490	Akaun Belum Bayar	13 350
Tunai di Bank	25 350		

Urus niaga sepanjang bulan Mei adalah seperti berikut:

- Mei 2 Sekeping cek RM4 370 yang diterima daripada pelanggan telah dipulangkan oleh bank ditanda 'Baki tidak mencukupi'.
5 50% daripada inventori barang niaga dijual dengan harga RM12 250. Cek diterima untuk urusan niaga ini.
10 Membayar kepada pembekal dengan cek RM9 520 bagi menyelesaikan hutang RM10 150.
12 Membeli barang niaga secara kredit daripada Miros Trading sebanyak RM7 350.
15 Memulangkan barang niaga kepada Miros Trading sebanyak RM350 kerana rosak.
20 Menerima cek RM2 850 untuk komisen.

KERTAS 1

1. Pernyataan manakah yang menerangkan fungsi Buku Catatan Pertama?

MODUL 4
Buku Teks
ms. 96

- I Sebagai alat kawalan
 - II Asas rekod buku perakaunan
 - III Menggantikan dokumen perniagaan
 - IV Memudahkan pengesanan urus niaga berdasarkan tarikh
- A** I, II, dan III
B I, II, dan IV
C I, III, dan IV
D II, III, dan IV

2. Urus niaga manakah yang dicatatkan dalam Jurnal Am?

MODUL 4
Buku Teks
ms. 97-100

- I Mengambil barang untuk kegunaan keluarga
 - II Belian dan jualan barang niaga secara kredit
 - III Belian dan jualan aset bukan semasa secara kredit
 - IV Ambilan tunai
- A** I dan II
B I dan III
C II dan III
D II dan IV

3. Jurnal berikut diperoleh daripada Phoenix Enterprise.

MODUL 4
Buku Teks
ms. 97-100

Jurnal Am

Tarikh	Butir	Folio	Debit	Kredit
20X0			RM	RM
Jun 1	Tunai		2 000	
	Bank		10 000	
	Alatan Pejabat		3 000	
	Modal			15 000
	(Aset dan modal pada tarikh ini)			

Apakah jenis urus niaga yang direkodkan dalam Jurnal Am di atas?

- A** Catatan pelarasan
B Catatan penutupan
C Catatan pembukaan
D Catatan modal tambahan

4. Dokumen 1 diberikan oleh seorang pengurus kepada kerani akaunnya.

MODUL 4
Buku Teks
ms. 103

MEMO

Tarikh : 30 Julai 20X0

Kepada : Kerani Akaun

Sila rekodkanambilan inventori (pen 'Hero') RM230 untuk tujuan promosi.

Hakim Arumi

T.T. Pengurus

Dokumen 1

Catatan di Jurnal Am yang perlu dibuat oleh kerani itu ialah

	Debit	Kredit
A	Akaun Belian	Akaun Inventori
B	Akaun Ambilan	Akaun Belian
C	Akaun Promosi	Akaun Inventori
D	Akaun Promosi	Akaun Belian

5. Pilih padanan fungsi Jurnal Khas yang betul.

MODUL 4
Buku Teks
ms. 107-108

	Jurnal Khas	Fungsi
A	Jurnal Belian	Merekod belian barang niaga secara kredit
B	Jurnal Pulangan Masuk	Merekod pulangan barang niaga kepada pembekal
C	Jurnal Pulangan Keluar	Merekod pulangan barang niaga oleh pelanggan
D	Jurnal Pembayaran Tunai	Merekod pembayaran tunai perbelanjaan runcit

6. Apakah maklumat yang dicatatkan pada lajur butir dalam Jurnal Jualan?

MODUL 4
Buku Teks
ms. 105

- A** Nama pemilik
B Nama Akaun Belum Bayar
C Nama Akaun Belum Terima
D Nama barang niaga

KERTAS 1

1. Pernyataan yang manakah menerangkan maksud Imbangan Duga?

MODUL 6
Buku Teks
ms. 188

- A Penyata yang menunjukkan kedudukan kewangan perniagaan
- B** Senarai baki debit dan kredit yang diambil daripada lejar
- C Akaun yang disediakan untuk menghitung untung atau rugi perniagaan
- D Akaun yang disediakan untuk mencari baki akhir pada satu tarikh tertentu

2. Pernyataan manakah yang menerangkan fungsi Imbangan Duga?

MODUL 6
Buku Teks
ms. 188

- A Menghitung jumlah modal
- B Mencatat penutupan akaun lejar
- C** Menguji ketepatan catatan bergu
- D Menghitung jumlah aset dan liabiliti

3. Butir manakah yang disenaraikan di sebelah debit Imbangan Duga?

MODUL 6
Buku Teks
ms. 188

- I Pulangan Keluar III Faedah Pinjaman
- II Angkutan Keluar IV Diskaun Diterima
- A I dan III
- B I dan IV
- C** II dan III
- D II dan IV

4. Imbangan Duga manakah yang betul?

MODUL 6
Buku Teks
ms. 188

- A** Imbangan Duga pada ...
- | Debit | Kredit |
|----------------------|-----------------|
| Akaun aset | Akaun hasil |
| Akaun belanja | Akaun liabiliti |
| Akaun ekuiti pemilik | |
- B** Imbangan Duga pada ...
- | Debit | Kredit |
|-----------------|----------------------|
| Akaun liabiliti | Akaun aset |
| Akaun belanja | Akaun hasil |
| | Akaun ekuiti pemilik |
- C** Imbangan Duga pada ...
- | Debit | Kredit |
|-------------|----------------------|
| Akaun aset | Akaun belanja |
| Akaun hasil | Akaun liabiliti |
| | Akaun ekuiti pemilik |

D Imbangan Duga pada ...

Debit	Kredit
Akaun aset	Akaun hasil
Akaun belanja	Akaun liabiliti
	Akaun ekuiti pemilik

5. Maklumat berikut diambil dari Imbangan Duga perniagaan Tuah Niaga Sdn. Bhd..

MODUL 6
Buku Teks
ms. 188

	Debit RM	Kredit RM
Alatan Pejabat	1 300	
X	20 700	
Y		35 600

Apakah X dan Y?

	X	Y
A	Jualan	Belian
B	Pulangan Belian	Pulangan Jualan
C	Belian	Jualan
D	Diskaun Diterima	Diskaun Diberi

6. Imbangan Duga berikut diambil daripada buku perniagaan Pasar Mini Ten Ten.

MODUL 6
Buku Teks
ms. 188

Imbangan Duga pada 31 Mei 2022		
	Debit RM	Kredit RM
Tunai	1 800	
Perabot	8 390	
Bank	6 080	
Modal		13 000
Belian dan Jualan	7 560	9 380
X		1 450
	23 830	23 830

Apakah X?

- A Diskaun Diberi
- B Pulangan Jualan
- C Akaun Belum Terima
- D** Akaun Belum Bayar

7. Maklumat berikut diambil daripada Alibaba Enterprise pada 31 Disember 20X9.

MODUL 6
Buku Teks
ms. 188

	RM
Perabot	1 850
Insurans	1 230
Pinjaman	2 500
Akaun Belum Bayar	1 670

KERTAS 1

1. Pernyataan manakah yang benar tentang pelarasan pada tarikh imbalan?

MODUL 8
Buku Teks
ms. 250

- I Bertujuan untuk memadamkan hasil dan belanja sebenar dalam tempoh kewangan
 - II Sewa belum terima ialah liabiliti semasa bagi sebuah perniagaan
 - III Mengikut perakaunan asas tunai hasil diiktiraf apabila tunai diterima
 - IV Mengikut perakaunan asas akrual hasil diiktiraf apabila tunai diterima
- A** I dan III
B I dan IV
C II dan III
D II dan IV

2. Maklumat berikut dipetik daripada Jurnal Am Syarikat Dahlia.

Jurnal Am

Tarikh	Butir	Folio	Dt.	Kt.
	Sewa		1 250	
	Sewa belum bayar (Sewa yang belum dibayar)			1 250

MODUL 8
Buku Teks
ms. 252

- Pernyataan manakah yang menerangkan tentang catatan jurnal tersebut?

- A** Sewa belum bayar RM1 250 dipindahkan ke Akaun Sewa dibayar
- B** Syarikat Dahlia masih hutang sewa RM1 250 pada awal tempoh kewangan
- C** Syarikat Dahlia masih hutang sewa RM1 250 pada akhir tempoh kewangan
- D** Sewa belum bayar RM1 250 tidak perlu ditunjukkan dalam Penyata Kedudukan Kewangan

3. Liabiliti semasa ialah

MODUL 8
Buku Teks
ms. 252

- I Iklan prabayar
 - II Gaji belum bayar
 - III Dividen belum terima
 - IV Komisen belum terperoleh
- A** I dan III
B I dan IV
C II dan III
D II dan IV

4. Pasangan akaun dan baki manakah yang betul?

MODUL 8
Buku Teks
ms. 252

- A** Inventori akhir – baki kredit
- B** Gaji belum bayar – baki debit
- C** Insurans prabayar – baki debit
- D** Faedah belum terima – baki kredit

5. Kedai Lampu Kristal telah membayar premium insurans berjumlah RM11 040 pada 1 Mei 20X8 untuk tempoh setahun sehingga 30 April 20X9. Tahun kewangan perniagaan berakhir pada 30 September setiap tahun.

MODUL 8
Buku Teks
ms. 252

Berapakah insurans prabayar pada 30 September 20X8?

- A** RM920
- B** RM3 680
- C** RM6 440
- D** RM5 520

6. Maklumat berikut diambil daripada buku Galaxy Enterprise.

MODUL 8
Buku Teks
ms. 252

	1 Jun 20X8	31 Mei 20X9
	RM	RM
Sewa Belum Bayar	320	250
Sewa Prabayar	280	360

Maklumat tambahan:

Sewa dibayar berjumlah RM1 830 dengan cek pada 30 Mei 20X9.

Berapakah sewa dibayar bagi tahun kewangan berakhir 31 Mei 20X9?

- A** RM1 680
- B** RM1 820
- C** RM1 900
- D** RM1 980

7. Maklumat berikut diperoleh daripada Syarikat Parfums Rosa.

MODUL 8
Buku Teks
ms. 252

	RM
Iklan	3 620
Iklan Prabayar	730

Catatan manakah yang betul?

A

	Akaun Iklan	
	RM	RM
Bank	3 620	Iklan Prabayar 730
		Untung Rugi 2 890
	3 620	3 620

PENTAKSIRAN AKHIR TAHUN

Kertas 1

(Masa: 1 jam 15 minit)

Skor

/100

Arahan: Kertas soalan ini mengandungi **40** soalan. Jawab **semua** soalan. Tiap-tiap soalan diikuti oleh empat pilihan jawapan iaitu **A, B, C** dan **D**. Bagi setiap soalan, pilih **satu** jawapan sahaja.

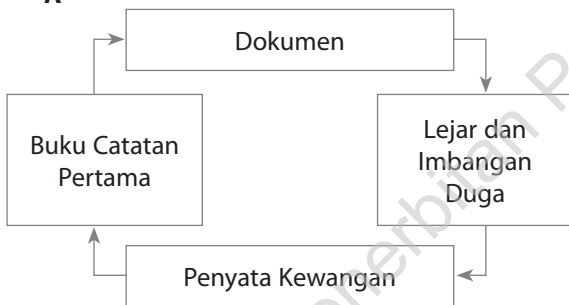
1. Antara berikut, pernyataan yang manakah **benar** tentang perakaunan?

- I Ia merekod segala urusan niaga tunai
- II Ia adalah lebih luas daripada simpan kira
- III Ia merancang dan mengawal aktiviti perniagaan
- IV Ia melibatkan proses mengumpul, menyusun, menyimpan dan merekod

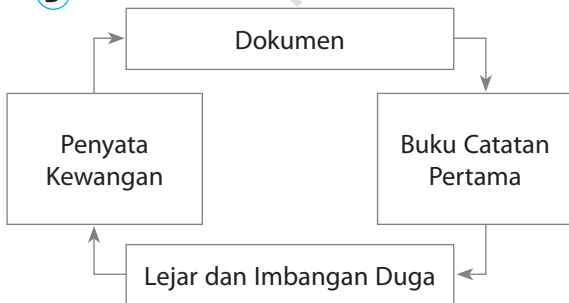
- A** I dan II **C** II dan III
B I dan IV **D** III dan IV

2. Antara yang berikut, yang manakah menunjukkan kitaran perakaunan yang **betul**?

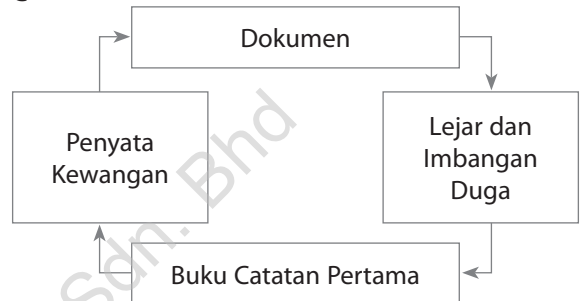
A



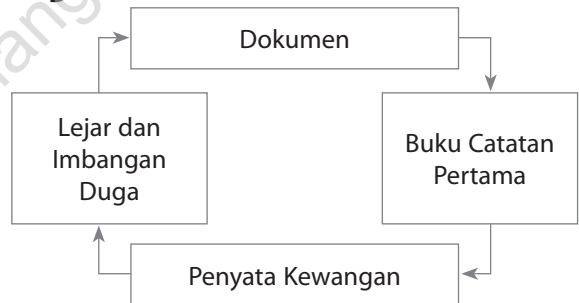
B



C



D



3. Maklumat berikut merujuk kepada perniagaan Puan Arissa.

Puan Arissa menggunakan kaedah baki berkurangan untuk mengira susut nilai alatan pejabat bagi setiap tempoh kewangan.

Apakah prinsip yang diamalkan oleh perniagaan Puan Arissa?

- A** Ketekalan
B Prinsip kos
C Kos manfaat
D Pengiktirafan hasil dan belanja